

**JORNADES
SOBRE
AGRESSIONS**

BARCELONA 2010

JORNADES SOBRE AGRESSIONS

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ
2. PROPOSTA D'UNES JORNADES SOBRE AGRESSIONS.
3. PREMISSES DE LES QUALS PARTIREM EN TOT MOMENT A L'HORA DE PLANTEJAR ELS DEBATS.
4. TEMES DE DEBAT Y DINÀMIQUES DE TREBALL
  - 4.1. QUINES RELACIONS TENIM I QUINES RELACIONS VOLEM?
  - 4.2. QUÈ ÉS UNA AGRESSIÓ?
  - 4.3. GESTIONAR UNA AGRESSIÓ AMB LA PERSONA AGREDIDA
  - 4.4. GESTIONAR UNA AGRESSIÓ AMB L'AGRESSOR.

1. INTRODUCCIÓ

Volem parlar sobre les agressions. Sobre com els hi fem front, com les gestionem. Volem trobar eines, punts en comú, estratègies individuals i col·lectives... que puguin ajudar-nos a actuar d'una forma més efectiva i coherent davant d'aquestes situacions que sovint ens superen. Sabem que no trobarem fórmules matemàtiques que sempre funcionin, que qualsevol teoria meravellosa es dilueix i perd força a l'hora de la pràctica. Sobretot quan s'hi barregen sentiments i emocions diverses que, tot i naturals i inevitables, poden impedir que ens fem un panorama més general d'allò que ha passat. Però és important no cegar-nos i aprendre dels diferents casos que han tingut lloc al nostre voltant, de les experiències que estan documentades en textos i fanzines, dels debats i discussions, per tal de superar aquest sentiment de partir sempre des de zero. Esperem que en aquestes jornades, amb la participació de tots i totes, puguem aconseguir vèncer la por i parlar. Com a segon objectiu, ens agradaria editar un fanzine que reculli tot el procés de debat per tal de traspasar la informació i contribuir a la recopilació de recursos col·lectius.

Aquest dossier que tens a les mans està fet amb la intenció de convertir-se en una eina de treball que faciliti el procés de reflexió i debat que cada grup haurà de dur a terme. Des d'aquí, ens agradaria insistir en què nosaltres no som expertes en res, i que hem preparat el dossier de la millor manera que hem pogut dins de les nostres possibilitats. Per a plantejar algunes qüestions ens hem apropiat i adaptat altres textos similars ja existents com el Plantemos cara a las agresiones sexistas en los espacios liberados, editat l'any 2008 en el marc d'unes altres jornades sobre agressions realitzades al CSOA La Revoltosa. Esperem també que, en el futur, el fanzine resultant d'aquestes jornades pugui ser útil en altres ocasions.

Tot i que alguns dels apartats del dossier es centren sobretot en l'àmbit de les relacions sexoafectives o de parella, som conscients que les agressions es produeixen en tot tipus de relacions amb més o menys grau de confiança i que la importància d'aquestes pot ser igual o més gran. De la mateixa manera, tot i que creiem que totes i tots som capaces d'agredir (motiu pel qual hem intentat tendir a utilitzar un gènere neutre), hem volgut visibilitzar també que pel fet de viure en una societat masclista i tenir el patriarcat interioritzat en les nostres vides, la majoria de les agressions que es produeixen són d'homes a dones.

Sovint ens vèiem una mica superades per la responsabilitat que suposava preparar aquest dossier ja que, sense voler-ho, amb la mateixa selecció o omissió de determinats temes, preguntes o textos, podríem arribar a influir en el procés conjunt. Sigui com sigui, ens agradaria que s'entengués el dossier com una eina flexible, modificable, ajustable, una pauta que cada grup pot adaptar a les seves necessitats.

1.1. L'ESPAI DE SEGURETAT

En totes les propostes existeix la possibilitat de que si no us sentiu còmodxs o no esteu segurxs no participeu de forma activa. Respectem que en aquest procés hi hagi temes que siguin difícils, que costin, y creiem que en al llarg de les sessions ha de existir un

JORNADES SOBRE AGRESSIONS

espai de seguretat, amb aigua, infusions, suc... i un espai físic còmode i tranquil. Aquest espai es crea per a que les persones que no vulguin continuar amb les sessions puguin acudir a ell sense trencar la dinàmica del grup i que la persona que acudeixi a ell trobi un espai on relaxar-se i tranquil·litzar-se per a poder continuar més tard o marxar-se però d'una forma no violenta per a ella.

1.2. EXPLICACIÓ DE LES DINÀMIQUES MÉS UTILITZADES

BARÒMETRE

Baròmetre → El baròmetre consisteix en situar-te a l'espai segons el teu posicionament respecte a una afirmació. Pots posicionar-te en les següents opcions:

SI	D'acord amb l'afirmació
MIG	Ni d'acord ni en desacord, altre opció
NO	En desacord amb l'afirmació

Després de situar-te a l'espai en alguna d'aquestes categories, es passa a argumentar perquè t'has situat en alguna de les opcions. En qualsevol moment de la dinàmica pots canviar d'opció.

TEXTOS

En les dinàmiques proposades molt cops s'utilitza fragments de textos que hem anat recopilant i que creiem que són una bona eina per a iniciar un debat junt amb les preguntes formulades després de cada text.

2. PROPOSTA D'UNES JORNADES SOBRE AGRESSIONS

Aquest últim any s'han posat sobre la taula algunes qüestions relacionades amb les agressions i la violència masclista. Han estat unes necessitats específiques les que ens hi han obligat, com el fet d'haver de posicionar-nos davant d'una denúncia pública d'un maltractament psicològic per part de la seva ex parella “anarquista” a una de nosaltres. Passada la urgència del recolzament i les accions de suport, des d'aquí ens agradaria que no se'ns oblidés que si no fem un gran treball personal i col·lectiu tot aquest procés s'haurà quedat a mitges. És per aquest motiu que vam plantejar d'organitzar unes jornades mixtes per tal de parlar sobre aquest tema, amb l'objectiu de replantejar-nos la manera en què construïm les nostres relacions, d'una manera col·lectiva i política. Per a nosaltres es tracta d'una necessitat real que és responsabilitat de tots i totes, així que esperem dels nostres amics i amigues i de persones ideològicament properes que se la prenguin seriosament, com a senyal de respecte cap a nosaltres, les relacions que construïm i els espais que compartim.

Han passat ja uns quants mesos des que vam decidir fer aquestes jornades. Durant aquest temps una de nosaltres ha fet públic un altre comunicat denunciant un altre cas de maltractament psicològic per part de la seva ex parella. És evident que les nostres ganes d'encarar tot això no són cap capritx. Les pors, el “bonrollisme”, i la falta d'autocrítica, han creat un buit col·lectiu a l'hora de parlar i encarar d'aquests temes personals, silenciament així les relacions abusives que seguim reproduint i que tant disten del nostre discurs polític. Nosaltres volem parlar i debatre sobre agressions, límits i consentiment, amb l'objectiu de trobar mecanismes per fer-hi front a aquestes relacions agressives, que són massa abundants al nostre entorn “llibertari”, i poder, d'alguna manera, començar a construir altres tipus de relacions més saludables i segures.

Així que de nou, un grup de persones afíns, hem començat a reunir-nos de cara a preparar les jornades, i és per això que hem escrit aquest text: per explicar com hem pensat que funcionin, què ens agradaria que es parlés, i per saber qui té ganes i es compromet a participar-hi.

De la mateixa manera que hem convidat a tothom qui vulgui a muntar les jornades i que a partir de les reunions de preparació que hem anat fent llancem aquesta proposta, també ens agradaria que tothom, encara que no hagi participat en l'organització, pugui dir la seva opinió sobre el funcionament o els temes a tractar. En cap cas volem assumir el paper d'expertes en el tema, no volem especialitzar-nos. Tot i així tampoc volem partir de zero, ja que els temes que hem de tractar són prou importants com per estancar-nos amb qüestions que ens agradaria donar per assumides i sobre les quals ja hi ha molta informació. Al final d'aquest text hem escrit unes premisses que ens agradaria que tothom que participés a les jornades tingués en compte per tal d'avançar de forma constructiva.

PROPOSTA DE FUNCIONAMENT PER LES JORNADES

Tothom que vulgui participar s'haurà d'inscriure enviant-nos un e-mail (jornadessobreagressions@gmail.com) o dient-nos-ho directament a nosaltres. Es pot inscriure tothom que l'interessi parlar del tema des d'una perspectiva antipatriarcal i que accepti les premisses com el punt de partida dels debats (explicades més endavant). És

JORNADES SOBRE AGRESSIONS

important que les persones que s'inscriguin assumeixin un compromís amb les jornades i que intentin assistir al màxim de debats per tal de no desestabilitzar el procés col·lectiu, ja que ens agradaria que es tractés d'un treball intern i profund, i per això es necessita treballar amb continuïtat (la durada del procés serà depenent de les ganes i disponibilitats dels grups). Per inscriure-us heu de dir-nos el vostre nom i si teniu grup o no.

Quedarem un primer dia, **diumenge 24 de setembre a les 19:00h al CSOA La Teixidora** (C/Marià Aguiló nº35, <M> Poblenou), per tornar a fer la presentació de les jornades i fer la presentació del primer tema.

Cada tema es debatrà primer per grups (els grups els escolliran les persones que participin a les jornades en funció de l'afinitat, confiança, disponibilitat horària per quedar, etc.), i les conclusions d'aquests debats es portaran a poder ser per escrit els dies que escollim per fer la posta en comú i debatre'ls amb la resta de grups. Podríem proposar un tema cada una o dues setmanes, i reservar-nos algun moment del cap de setmana per quedar tots els grups. Aquest és un esbós dels temes que volem tractar i l'ordre amb què es faria:

1. Quines relacions tenim i quines relacions volem? Com ens relacionem realment? Desconstruir el que es pressuposa de les relacions. Parlar de límits i consentiment. Quins són els mecanismes que ens porten a assumir els rols de gènere? Parlar de rols de gènere i relacions de poder. La nostra socialització en la violència és diferent segons si hem nascut homes o dones? Com ens afecta?
2. Què és una agressió? Parlar de la multiplicitat de cares que pot adoptar una agressió. Debatre els conceptes de víctima (dèbil?) i agressor (monstre?) i tot el que se'n deriva.
3. Com aconseguir espais més segurs? Com prioritzar a l'agredida i no a l'agressor? Mediació, sí o no i com? Fins a quin punt es pot intervenir quan veiem una situació d'abús però aquest no és reconegut ni per la "víctima" ni l'agressor? Maneres d'intervenir que no traspassin els límits de la persona agredida. Resposta col·lectiva a les agressions. Per què sovint es qüestiona la resposta i no l'agressió? Com donar suport a les persones agredides?
4. Com gestionar el tema amb l'agressor?

Cada grup és autònom per decidir la manera de tractar els temes segons les seves necessitats, tot i així passarem una proposta de treball que es podrà seguir o no amb textos per debatre, preguntes o dinàmiques que poden servir d'ajuda.

A part es passaran aquests dos fanzines que tothom s'hauria de llegir ja que creiem que poden ser molt útils per tot el procés de debat:

- ✂ *Tijeras para todas*: textos sobre violencia machista en los movimientos sociales
- ✂ *Plantemos cara a las agresiones sexistas en los espacios liberados*: proceso de debate en el C.S.O.A. La Revoltosa, Barcelona, 2008

Altres textos molt recomanables que si voleu us podeu fotocopiar o descarregar d'Internet són:

JORNADES SOBRE AGRESSIONS

✂ *La gota (que fa vessar el got). Reflexions sobre el sexisme als moviments socials:* comunicats i textos sobre el procés de la Torna davant d'una agressió, Barcelona, 2009

✂ *Torres más altas hemos visto caer*

[descarrega'l a <http://www.archive.org/details/TorresMsAltaspdfParaPantalla>]: por qué un discurso y una práctica antisexista son imprescindibles en todas las luchas emancipadoras, la construcción de género como el fundamento del sexismo y su presencia en nuestros espacios, algunas propuestas para la deconstrucción. Agresión ...la gran palabra: Qué es una agresión. El poder de definición: Agresión es cuando una se siente agredida; Herramientas para enfrentarnos a las agresiones colectivamente. ¡Heroe en la calle! ¿Facha en la cama? ¿Agresores entre los nuestros?. Consentimiento: posibilidades de prevenir las agresiones en nuestras relaciones. ¿Caza de brujas en los movimientos sociales?: la presencia del antifeminismo entre nosotrxs y el peligro que conlleva.

✂ *Apoyo*: zine para apoyar personas que han sido abusadas sexualmente. Aquí no vas a encontrar fórmulas ni simples respuestas, sino un esfuerzo que trata de pelar las capas del corazón, del dolor, del temor y de la soledad para personas que no tienen ayuda y se sienten fracasadas. ¿Cómo tenemos que salir a través de esto? ¿Qué tenemos que aprender? ¿Cómo tenemos que crecer? ¿Qué tenemos que enseñar a otros? Cindy Crabb, 2008

✂ *Thoughts about community support around intimate violence* [en anglès, descarrega'l a <http://www.nodo50.org/herstory/descargas.html>]: consells per a donar suport a les persones que han patit violència i per gestionar el tema amb l'agressor.

✂ *Brainscan zine #21, irreconcilable differences* [en anglès, però tenim algunes parts traduïdes]: experiència en primera persona d'una relació de parella abusiva que va durar 6 anys, el procés de començar a posar noms a les coses, adonar-se de l'abús i recuperar-se de tot això.

3. PREMISSES DE LES QUALS PARTIREM EN TOT MOMENT A L'HORA DE PLANTEJAR ELS DEBATS

✂ Totes i tots podem ser agressors: Amb això volem dir que tots i totes podem traspasar els límits d'una altra persona. El problema es crea quan no acceptem la nostra condició d'agressor (neguem o qüestionem els fets, busquem alguna justificació), quan no li donem la importància que es mereixen els fets (no analitzem les nostres actituds o no les canviem) o quan no sabem respectar els espais de la persona agredida (no deixant espai als seus temps, envaint els seus espais de seguretat, no acceptant la gestió de l'agressió per part de la persona agredida, etc...).

✂ Una agressió és quan em sento agredida: Quan diem això ens referim a què els límits són variables en funció de com els viu cada persona. Per aquest motiu no és justificable en cap cas qüestionar que una persona es senti agredida, encara que els nostres límits siguin diferents.

✂ “No” és “no” i no és necessari que sigui verbal: Un no és un no i no té altres interpretacions. Per tant, insistir o persuadir a l'altra persona per tal de que realitzi una pràctica que ha rebutjat des d'un principi pot traspasar els seus límits i per tant ser una agressió. No fa falta que un “no” sigui verbal. Existeixen moltes formes de mostrar que el que està passant no t'està agradant. És important que quan ens relacionem la comunicació sigui fluida i es tingui cura de què això sigui així.

✂ Ni l'alcohol ni les drogues són la causa ni la justificació d'una agressió: Encara que l'alcohol i les drogues facin variar la percepció que tenim dels límits personals, això no vol dir que justifiquin cap agressió. El poder desinhibidor que produeixen aquestes substàncies fan brotar molts cops les nostres misèries que són la causa de l'agressió. Les actituds no es creen del no res, es creen a partir de les nostres vivències i del sistema patriarcal.

✂ Res no justifica una agressió: ni un mal moment personal, ni abusos durant la infància, ni un mal caràcter... En definitiva, l'important és la gestió de l'agressió i no la justificació.

✂ El patriarcat és un sistema de relacions de poder on l'home té el privilegi: El sistema patriarcal atorga una situació privilegiada a les persones socialitzades com a homes, amb això volem dir que l'home te atorgats uns drets sobre les dones, que el fan situar-se en una situació de superioritat. Això no vol dir que tots els homes exerceixin el poder que els és atorgat però sí que es poden creure amb el dret a exercir-lo.

✂ Una agressió és un abús de poder (no és ni un malentès, ni un conflicte): Quan parlem d'agressió s'exerceix el poder d'una de les persones sobre l'altra. Aquest poder pot ser atorgat pel fet de ser socialitzat com a home o per altres relacions de poder que es creen.

✂ És més difícil donar una resposta/reaccionar/assenyalar i gestionar una agressió que es doni dins d'un espai de confiança (un 80 % agressions masculines i un 93 % de les sexuals es donen en espais de confiança): d'una banda, quan existeixen lligams emocionals o sentimentals amb l'agressor és més dur, per part de la persona agredida, visualitzar i acceptar la situació d'abús que s'està produint, i per una altra part, el sistema patriarcal a les persones socialitzades com a dones ens ha educat per a molts cops acceptar aquesta situació d'abús com a una de les cares del privilegi atorgat a les persones socialitzades com a homes. A més a més, això dificultarà, si es comparteixen espais o amistats, la gestió de l'agressió i la creació d'un espai de seguretat per a la persona agredida.

JORNADES SOBRE AGRESSIONS

✂ Lo personal és polític: Aquesta afirmació trenca amb la separació entre l'esfera privada i la pública que històricament es dona dintre del sistema patriarcal. No podem mantenir un discurs a nivell polític i després no tenir una certa coherència en l'espai privat i molt menys tenir actituds contradictòries amb el teu posicionament polític.

✂ Els col·lectius no estem reaccionant davant les agressions: La falta d'eines col·lectives per a afrontar la gestió de les agressions és evident. Aquesta falta d'eines ve donada per una falta d'interès en tractar les agressions de forma col·lectiva, ja sigui per resistències a tractar les nostres actituds patriarcals o per no prioritzar la lluita antipatriarcal en espais mixtos.

4. TEMES DE DEBAT Y DINÀMIQUES DE TREBALL

En aquest apartat

4.1. Quines relacions tenim i quines relacions volem? Com ens relacionem realment? Desconstruir el que es pressuposa de les relacions. Parlar de límits i consentiment. Quins són els mecanismes que ens porten a assumir els rols de gènere? Parlar de rols de gènere i relacions de poder. La nostra socialització en la violència és diferent segons si hem nascut homes o dones? Com ens afecta?

4.2. Què és una agressió? Parlar de la multiplicitat de cares que pot adoptar una agressió. Debatre els conceptes de víctima (dèbil?) i agressor (monstre?) i tot el que se'n deriva.

4.3. Com aconseguir espais més segurs? Com prioritzar a l'agredida i no a l'agressor? Mediació, sí o no i com? Fins a quin punt es pot intervenir quan veiem una situació d'abús però aquest no és reconegut ni per la "víctima" ni l'agressor? Maneres d'intervenir que no traspassin els límits de la persona agredida. Resposta col·lectiva a les agressions. Per què sovint es qüestiona la resposta i no l'agressió? Com donar suport a les persones agredides?

4.4. Com gestionar el tema amb l'agressor?

4.1 QUINES RELACIONS TENIM I QUINES RELACIONS VOLEM?

1. QUINES RELACIONS TENIM I QUINES RELACIONS VOLEM?

1.1 LIMITS

✂ **Que entenem per límits?**

✂ **Creus que els límits son variables?**

✂ **Creus que es viuen diferent a conseqüència de la socialització com a homes i com a dones?**

✂ **Quines eines creus que tens per a marcar els límits?**

✂ **Has intentat interpretar els límits de forma conscient?**

1.2 CONSENTIMENT

Consentiment: Consentiment no significa permís, si no explicitació de desitjos entre 2 o + persones adultes que conflueixen en una pràctica sexual o en varies.

✂ **Creus que en les nostres relacions busquem el consentiment?**

✂ **Creus que la falta de consentiment afecta a una persona socialitzada com a dona igual que a una socialitzada como home?**

✂ **Como transmetes tu el consentiment?**

1.3 COM ENS RELACIONEM REALMENT

✂ **Creus que les nostres relacions es basen en els límits i el consentiment?**

✂ **Creus que existeixen eines per a deconstruir el que es pressuposa de les nostres relacions?**

1. ROLS DE GÈNERE/ROLS DE PODER

Gènere: Conjunt d'idees, creences i atribucions socials construïdes en cada cultura, moment històric, prenent com a base la diferència sexual, a partir d'això es construeixen els conceptes de masculinitat i feminitat, els quals determinen el comportament, les funcions, oportunitats, valoració i les relacions entre homes i dones. Son construccions socioculturals que poden modificar-se donat que han estat apreses.

JORNADES SOBRE AGRESSIONS

- ✂ Creus que els rols de gènere estan relacionats amb els rols de poder? Si es així, de quina forma?
- ✂ Creus que en els nostres ambients es reproduïxen els rols de gènere? De quina forma es reflexa aquesta reproducció?
- ✂ Quan ens relacionem, afecta el nostre gènere a l'hora de tractar-nos?
- ✂ Existeixen eines per a minimitzar l'efecte dels rols de poder/rols de gènere en les nostres assemblees? Podries nombrar algun?

2. SOCIALIZACIÓ EN RELACIÓ A LA VIOLÈNCIA

- ✂ La nostra socialització en relació a la violència es diferent segons naixem homes o dones? Com ens afecta?

4. PROPOSTA DE TREBALL PER A DEBATIR ELS TEMES

4.1 BARÒMETRE CONSENTIMENT

1. Si te enrolles amb algú en un ambient de festa significa que acabaràs anant al llit amb aquesta persona.
2. En un context erotitzat, “parlar arruïna el moment”.
3. Partint de la afirmació que el silenci no es sinònim de consentiment podem arribar a cometre una violació si no es va renovant el mutu acord durant la relació sexual.
4. En les nostres relacions molts cops s'utilitza el xantatge emocional/psicològic per a forçar a una de les persones a realitzar pràctiques que inicialment a rebutjat.
5. Sota el efectes de les drogues, el consentiment tindria que ser més explícit, donat que la nostre percepció de la realitat està alterada.
6. No podes parlar de consentiment quan una de les persones esta dormida.
7. Es freqüent, en les relacions heterosexuales, que la dona es responsabilitzi de practicar la contracepció o prevenir-la, arribant a vegades a trobar un rebuig a tenir sexe segur perquè redueix el plaer.

4.2 BARÒMETRE LÍMITS

1. Quan una persona ha marcat un límit, aquest no pot variar.
2. Els límits sempre han d'estar marcats verbalment.
3. Els límits poden variar en funció de la persona, moment, estat d'ànim, ...
4. Si un límit no esta marcat de forma ferma es pot intentar convèncer a l'altre persona de que cedeixi.

4.3 DINÀMICA ROLS DE GÈNERE/ROLS DE PODER

JORNADES SOBRE AGRESSIONS

A quin gènere atribueixes les següents característiques (gènere masculí, gènere femení, ambdós gèneres):

- Seguretat amb una mateixa.
- Capacitat de fer coses que requereixin esforç físic
- Agressivitat
- Empatia
- Incapacitat emocional
- Sensibilitat
- Dots de “mando”/Autoritat
- Comprensió
- Creativitat
- Delicadesa
- Valentia
- Covardia
- Sensualitat/erotisme
- Capacitat organitzativa en l’ambient privat.
- Capacitat organitzativa en un pla públic.
- Destresa en el bricolatge.

De las característiques anteriors, quines creus que estan associades al poder?

Quines d’aquestes característiques creus que dominen en els nostres ambients/assemblies?

En la següent dinàmica necessitem 8 trossos de paper i un bolígraf, repartim els trossos en 2 grups de 4 papers, on posarem el següent:

PAPER 1
Rol/actitud que domina en una assemblea.

PAPER 2
Como afecta a la presa de decisions/horitzontalitat.

PAPER 3
Estratègia que s'utilitza per a minimitzar el impacte d'aquesta actitud.

PAPER 4
Si no se utilitza ninguna estratègia, quina proposaries

Exemple

PAPEL 1
Alzar el tono de voz para ser escuchado (Autoridad)

PAPEL 2
La persona que habla más alto intenta imponer su opinión por encima de las demás

PAPEL 3
No se utiliza en general ninguna estrategia.

PAPEL 4
Cortar estas actitudes cuando aparecen, visibilizándolas

Després d'escriure els papers, els posem en comú i treiem conclusions.

Creus que si no se fixen eines l'assemblea per si sola acabarà equilibrant els diferents rols o s'acabaran silenciament veus dintre de l'assemblea i la presa de decisions es farà sense tenir en compte, molts cops, les opinions de les persones que no ostenten les característiques que dominen l'assemblea?

Si partim de l'afirmació de que en les nostres assemblees dominen els rols associats al gènere masculí, Creus que això afectarà a la participació en la assemblea per part de una persona socialitzada com a dona? Creus que una persona socialitzada com a dona, sols tendirà a guanyar pes en la presa de decisions si adopta els rols associats al gènere masculí o que mantenint els rols transmesos en la seva socialització com a dona serà valorada per igual? Creus que una persona socialitzada com a dona tindrà que guanyar-se el dret a ser tinguda en compte dintre de l'assemblea?

4.4 BARÒMETRE SOCIALITZACIÓ RESPECTE A LA VIOLÈNCIA.

1. Es considera més lògic que un nen inici jocs violents a que ho faci una nena.
2. Està més penalitzat socialment que una nena sigui violenta a que ho sigui un nen.
3. Les dones arrel de la seva socialització tenen més limitacions a l'hora d'exercir la violència
4. El home es creu amb el dret a exercir la violència en canvi la dona no està empoderada per a utilitzar-la.
5. Els homes són violents per naturalesa.

4.2. QUÈ ÉS UNA AGRESSIÓ?

1. PREGUNTES PER A INICIAR UNA DEFINICIÓ D'AGRESSIÓ.

Aquestes preguntes són una eina per començar a aproximar-nos al tema, bastant delicat, així que recordem que en qualsevol moment podeu utilitzar l'espai de seguretat si teniu la necessitat de sentir-vos cuidadxs o en calma.

Encara que les preguntes són personals, i cada unx pensarà en elles individualment abans d'iniciar el debat, no és necessari fer una posada en comú de les respostes, simplement és interessant comentar els aspectes que vagin sorgint, cada unx en el grau que vulgui explicar, perquè sobretot serviran per començar a parlar del tema i situar-nos en el debat amb els nostres dubtes i opinions pròpies.

1. Com defineixes agressió? Has parlat alguna vegada amb la teva parella o amics/amigues sobre les agressions?
2. Alguna vegada no has estat segurx de si la persona amb la qual estaves tenint sexe desitjava realment fer el que estaves fent?

JORNADES SOBRE AGRESSIONS

3. Penses que és responsabilitat de l'altra persona dir alguna cosa si no li agrada el que estàs fent o com s'està sentint? Com creus que algú podria expressar que el que està passant no està bé?

4. Alguna vegada li has preguntat a algú quines senyals podries percebre si el que estigues succeint no li agradés i no sabés com verbalitzar-ho?

5. Només preguntes aquestes coses si estàs en una relació “seriosa” o et sents còmodx parlant d'elles també en situacions casuals?

6. Com reacciones si algú s'incomoda amb el que estàs fent, o si no volen fer alguna cosa? et poses a la defensiva? Et sents culpable? Acaba l'altra persona havent de cuidar-te i consolar-te, o ets capaç de fer un pas cap a enrere i escoltar-la, recolzar-la i empatitzar amb ell/a, i de responsabilitzar-te de les teves accions? Li dius la teva versió de la història i intentes canviar la manera en la qual veu viure la situació?

7. Penses en les històries d'abús/agressions de la gent (amics/amigues, amants, família...)?

2. QUÈ ÉS UNA AGRESSIÓ?

2.1 QUINS CONCEPTES D'AGRESSIÓ EXISTEIXEN ACTUALMENT?

Això és el que diu DRAE:

1. Acte de cometre a algú per matar-ho, ferir-lo o fer-li mal.
2. Acte contrari al dret d'una altra persona.
3. Atac armat d'una nació contra una altra.
4. Sexual: la que per atemptar contra la llibertat sexual de les persones i realitzar-se amb violència o intimidació és constitutiva de delictes.

En els mitjans de comunicació:

La paraula s'associa a una imatge mediatitzada, vinculada a l'home d'edat avançada, sense educació, classe baixa, alcohòlic, immigrant, que pega a la seva parella.

En el moviment feminista va suggerir aquesta definició:

Una agressió és quan ets sents agredida, ja que es relaciona amb un abús de poder. No és ni un mal entès ni un conflicte.

2.2. BARÒMETRE SOBRE AGRESSIONS.

- ✂ Tots i totes som possibles agressors (en potència)
- ✂ El “baboseo” que ve d'una dona és igual al d'un home.
- ✂ Gairebé totes les agressions són comeses per homes.

JORNADES SOBRE AGRESSIONS

- ✂ Totes les dones han patit agressions.
- ✂ No tenir la intenció d'agredir significa que no hi ha agressió.
- ✂ Algun conat de violència és natural en les parelles.
- ✂ Les agressions físiques són més importants que les psicològiques.
- ✂ El sentiment d'inferioritat i la baixa autoestima en un home són elements facilitadors d'una conducta violenta.
- ✂ La violència cap a les dones es dona pel fet de ser dones.
- ✂ Les agressions solament es donen en l'àmbit privat i per això, s'han de resoldre en privat.
- ✂ Les conductes violentes cap a les dones es mantenen a través de mites i creences integrades en la nostra cultura i que no solem qüestionar-les.
- ✂ La violència cap a les dones és el resultat del seu alliberament.
- ✂ Les dones que han viscut una relació violenta són mestresses de cases sense recursos propis, passives i dependents i incultes.
- ✂ Els homes que agredeixen a les seves companyes perden el control amb facilitat, no tenen cultura i pertanyen a grups marginals.
- ✂ Les organitzacions i institucions haurien de prendre molt més partit per solucionar la violència entre les parelles.
- ✂ La violència cap a les dones no és una fi, sinó un instrument per dominar-les i controlar-les socialment.
- ✂ La violència contra les dones és un fenomen aïllat en les relacions entre homes i dones.
- ✂ Moltes dones arriben a creure que ser una bona mare i una bona esposa significa suportar totes les agressions possibles abans de trencar amb la unitat familiar.
- ✂ Les agressions cap a les dones no són tolerades socialment.
- ✂ Una solució per eradicar la violència cap a les dones seria endurir les penes cap als agressors i augmentar el control policial.
- ✂ L'abús de l'alcohol i les drogues és un factor causant de possibles agressions a dones.
- ✂ Les persones que exerceixen violència sobre algun membre de la seva família pateixen algun tipus de trastorn mental.
- ✂ La violència és provocada per la víctima, per la qual cosa ella és la culpable.
- ✂ L'agressivitat sempre és negativa.

3. LA MULTIPLICITAT DE CARES QUE POT TENIR UNA AGRESSIÓ.

“L'imaginari entorn dels maltractadors es constitueix com un mite que els perfila com a éssers irascibles, toscs, amb problemes de drogues o alcohol, de baix nivell educatiu, ignorants, violents, mancats d'habilitats socials, trastocats, fracassats i/o que han rebut maltractament de nens: subjectes més enllà de la benpensant normalitat. [...] Això comporta que, per exemple, quan descobrim que algú conegut i respectat a maltractat a la seva parella, de manera gairebé instantània ens sorgeix la necessitat de justificar, explicar, tranquil·litzar-nos pensant que va ser tal vegada un rapte de bogeria el que li va poder haver portat a perdre el control, que l'agredida d'alguna manera va desencadenar la ira o no va saber preveure la reacció...[...] En el nostre dia a dia mantenim l'imaginari del monstre i de la dona desamparada.

[...] Creiem que els motius que porten a alguns activistes a ser violents amb les seves companyes són els mateixos que es donen en altres àmbits; així que no ens interessa de manera particular el que passa en el cap d'aquests “supermilitants” maltractadors ni

tampoc com poden viure en la contradicció d'una actitud pública perfectament políticament correcta i una realitat de violència privada impressionant. El que sí volem començar a investigar són les característiques de la justificació d'aquestes situacions, doncs creiem que la possibilitat que aquests actes se segueixin perpetuant, i amb freqüència impunement, és responsabilitat de totes nosaltres.”

Text publicat en “Estat del Wonderbra” – Entreteixint narracions feministes sobre les violències de gènere, Virus ed.

3.1. PROPOSTA DE PREGUNTES PER DEBATRE SOBRE EL TEXT

1. Per què és tan complicat adonar-nos dels maltractaments que tenen lloc al nostre al voltant?
2. Com es perceben les dinàmiques abusives?
3. Quins són les dinàmiques i processos que permeten als agressors mantenir una doble faceta d'encantadors i maltractadors?
4. Per què les dones no som capaces de deixar-los i fer conèixer a les altres la situació d'abús?
5. Per què si una dona comença a parlar són poques les que estan disposades a creure-la i ajudar-la?

4. DEBATRE ELS CONCEPTES DE VÍCTIMA (FEBLE?) I AGRESSOR (MONSTRE?) I TOT EL QUE SE'N DERIVA.

“Els homes que troben recolzament moral i jurídic en el matrimoni o recolzament social i moral en la família o la comunitat per imposar una voluntat sexual sistemàtica o circumstancialment, no actuen mai, ni ahir ni avui, per impuls de cap disfunció ètica o psicològica, no ho fan per una falta educativa o pedagògica, ni tan sols per mala intenció, sinó com hem assenyalat més amunt, “per dret”. De la mateixa manera que quan una dona no es defensa, no ho fa per debilitat mental o física o per alguna espècie de xoc psicològic, sinó per una absència de dret.”

Text publicat en el fanzine “Tisores per a totes”.

4.1 PROPOSTA DE PREGUNTES PER DEBATRE SOBRE EL TEXT

1. Creus que és correcte utilitzar els conceptes de “víctima” i “agressor” per designar a les parts participatives en una situació d'abús?
2. Creus que aquests conceptes han servit per empoderar-nos o el concepte de victimització ens fa infantilitzar-nos i seguir sent tutelades, ara per l'Estat?
3. Ens serveix igualment el concepte de “dones maltractades”?
4. Les dones que viuen una relació abusiva o qualsevol altre tipus d'abús ho assumeixen

passivament?

5. Si no creus que aquestes dones es mantinguin passives, quins creus que són les seves respostes? com creus que són les seves resistències?

6. Si vivim en una societat masclista qualsevol podria abusar o agredir a una dona, per tant a tots se'ls cridaria agressors?

7. Seria agressor també qui explica un acudit masclista o “piropeja” a una dona en passar pel seu costat?

8. Què ha de fer un home perquè sigui etiquetat com a agressor?

9. Per tant, què deu haver patit una dona perquè sigui etiquetada com a víctima?

5. PER QUÈ MOLTES DONES QUE VIUEN UNA RELACIÓ VIOLENTA AMB LES SEVES PARELLES MANTENEN AQUESTA RELACIÓ?

“Aquesta submissió o passivitat que reforcen res té a veure amb una relació de servitud voluntària, i aquesta complicitat no es concedeix mitjançant un acte conscient i deliberat. La pròpia complicitat és l'efecte d'un poder, inscrit de forma duradora en el cos dels dominats, en forma d'esquema de percepció i disposicions a respectar, admirar, estimar; és a dir, de creences que remetent al costum, a l'educació i a l'ensinistrament dels cossos que obeeixen a la lògica del model tradicional de la divisió entre masculí i femení (Bourdieu, 2000). Per tant, si en l'actualitat preval la submissió és perquè s'ha tornat possible gràcies a l'habitució, a l'ensinistrament del cos, que s'expressa i se sent en la lògica del sentiment o de l'haver de, sovint confós amb el respecte, la devoció afectiva o l'amor”.

Text publicat en el llibre Estat del Wonderbra (2007), de Barbara Biglia i Conchi San Martin.

5.1. PROPOSTA DE PREGUNTES PER DEBATRE SOBRE EL TEXT

1. Existeix un perfil de víctima de violència de gènere? Quines dones tenen més probabilitats de veure's en aquesta situació?

2. Quins factors poden predisposar a les dones a ser maltractades?

3. Què una dona mantingui una relació abusiva dependrà de l'educació rebuda i del context que l'envolti?

4. Per què no totes les dones que viuen dins d'una mateixa societat i cultura es veuen embolicades en una relació abusiva?

5. Totes les dones alguna vegada en la seva vida patiran algun tipus d'abús o agressió?

4.3. GESTIONAR UNA AGRESIÓ AMB LA PERSONA AGREDIDA

JORNADES SOBRE AGRESSIONS

1. COMENCEM A DEFINIR ELS NOSTRES ESPAIS

1. Què significa per tu que un espai sigui segur? De quina manera visibilitzes un espai que estàs gestionant com un espai on no s'accepten les agressions?
2. Alguna vegada t'has sentit insegur/a o vulnerable dins dels espais polítics? Per què? Creus que es podia haver evitat d'alguna manera?

2. UNA AGRESSIÓ EN UN ESPAI AFÍ

1. Com reacciones en front una agressió en un espai desconegut? Reacciones de la mateixa manera que si aquesta es produeix en un espai proper?
2. Davant d'una agressió, quines mesures creus que s'haurien d'adoptar per tal de garantir la seguretat de totes?
3. Creus que és justificable i/o necessària l'expulsió de la persona responsable de l'agressió dels espais polítics? Per quins motius? En quines circumstàncies?
4. Creus que la persona agredida té el deure polític de fer pública l'agressió? Què opines sobre els comunicats públics, la publicació de fotos de la persona agressora, etc? De quina manera creus que pot afectar el fet de fer pública una agressió a la vida de la persona agredida? I a la de la persona que ha comés l'agressió? Et preocupa?
5. Creus que la mediació pot ser útil? Creus que si només un dels “bàndols” vol optar per la mediació s'ha de pressionar a l'altre perquè accepti començar un procés o un acord?
6. Si estàs molt segura d'haver presenciat una agressió, però no és reconeguda com a tal per la persona suposadament agredida, quina creus que és la manera més adequada d'actuar? Penses que si fas alguna cosa pots estar traspassant els límits d'aquesta persona? Se t'acudeix alguna estratègia que no impliqui directament a la persona “agredida”?

3. COM GESTIONEM EL SUPORT AMB LA PERSONA AGREDIDA

1. Has parlat amb la gent més propera sobre quin tipus de suport t'agradaria rebre en cas de patir una agressió? Creus que és responsabilitat de la persona agredida definir quines són les seves necessitats o creus que pots actuar paral·lelament als seus desitjos?
2. Què fas si “la víctima” de l'agressió et diu que no facis res però sents l'obligació ètica de no fer com si res?

4. DINÀMICA: SUPÒSIT DE CAS REAL

La següent dinàmica consisteix en organitzar-se amb el grup per intentar fer una mena de protocol de suport en cas d'agressió a una persona coneguda. Imagineu una situació en què s'ha produït una agressió, i que la persona agredida demana el vostre suport per

JORNADES SOBRE AGRESSIONS

allunyar-se de l'agressor/a. Decidiu quines són les circumstàncies i penseu quines poden ser les seves necessitats. Els següents punts són idees bàsiques (si se us n'acudeixen d'altres, afegiu-les) que us poden ajudar a redactar la situació i a buscar solucions per a cadascuna de les seves necessitats. Quan acabeu, proveu de tornar a plantejar la situació però com si la persona agredida fos desconeguda per a vosaltres. Canviaríeu les respostes? De quina manera?

- ✂ Tipus de vincle entre persona agressora i agredida.
- ✂ Tipus d'agressió.
- ✂ Ho sap la seva família o amics/amigues?
- ✂ Té fills o filles?
- ✂ On viu i amb qui? Viu amb la persona agressora?

-
- ✂ Economia: necessita diners? Aliment? Té feina?
  - ✂ Necessita allotjament?
  - ✂ Vol denunciar? Necessita recolzament legal? De quin tipus?
  - ✂ Anirà a treballar/classe? Corre el risc de trobar-se amb la persona agressora?
  - ✂ Té altra gent que li doni suport i que la pot acollir?

Fes una llista de coses que es poden fer davant d'aquests sentiments:

POR
TRISTESA
RÀBIA
DEPRESSIÓ

4.4 COM GESTINAR EL TEMA AMB L'AGRESSOR?

Per tractar aquest tema em volgut estructurar-lo en dos respostes; la mediació amb l'agressor i la No mediació. Em volgut definir el que es agressió, agressor i agredida per tal de partir d'una idea mútua per treballar aquest tema.

✂ **Agressió:**

✂ **Agressor:**

✂ **Agredida:**

Així doncs, em utilitzat la dinàmica del baròmetre per tal de crear preguntes i afirmacions, que incentivin el debat, per discutir si es necessària la mediació, si val en tots els casos, qui decideix sobre la mediació i les etapes en que es divideix i s'estructura.

Entenem que, en tot moment, la agredida marcarà el ritme de la resposta que es doni. Entenem també que la mediació es una opció.

JORNADES SOBRE AGRESSIONS

Em estructurat un guió d'afirmacions, tenint en compte les etapes que pot seguir un procés de mediació i també tenint en compte que pot no existir aquest procés. Per tant em definit un seguit d'afirmacions comuns per ambdós casos:

- ✂ La agredida ha d'explicar de l'agressió a les persones que ella decideixi.
- ✂ La mediació amb l'agressor comença quan la agredida decideix fer-lo partícip.
- ✂ La agredida ha de fer pública l'agressió.
- ✂ La agredida decideix com i quan fer-ho públic.
- ✂ La agredida te el poder de definir el que li ha passat, la seva versió es inqüestionable.

1. BAROMETRE SOBRE LA MEDIACIO

1. La agredida decideix si hi ha mediació.
2. La agredida decideix quan i com s'inicia el procés de mediació.
3. Tan la agredida com l'agressor han de tenir un grup de suport.
4. La agredida decidirà (si així ho veu necessari) el lloc on es desenvoluparà la mediació.
5. El lloc de mediació ha de ser un espai de seguretat per la agredida.
6. L'agressor ha de tenir el seu espai dins de les etapes de mediació.
7. Durant els processos de mediació ha d'existir una figura de dinamitzadora que ajudi la fluïdesa dels debats de mediació.
8. El procés de mediació comença quan l'agressor assumeix l'agressió.
9. Si la agredida decideix finalitzar amb la mediació, aquesta s'acaba.
10. L'agressor ha de fer un treball personal duran el procés.
11. Per molt que l'agressor hagi participat en el procés de mediació, sempre serà considerat com un agressor.

2. BARÓMETRE NO MEDIACIÓ

1. La mediació no es possible quan una de les dos parts no vol ser partícip.
2. En cas que la agredida no vulgui obrir un procés de mediació, ella decideix com actuar.

3. L'agressor no podrà entrar a centre socials.
4. Els defensors i nucli d'amics que defensin l'agressor i neguin els fets, seran tractats com agressors també.
5. L'agressor no formarà part de grups ni projectes en els que compartia espai amb la agredida.

3. EXEMPLE DE GESTIÓ D'UNA AGRESSIÓ

“Quizá necesitamos 100 palabras nuevas para usar cuando nuestras amigxs o conocidxs o compañerxs abusan de nosotras o nos violan. Una palabra para describir “Te dejé hacerlo porque estaba medio dormida, y muy cansada para impedirlo”. Una que signifique “Estaba muy fastidiada de discutir sobre eso”. Una para “la forma en la que me hablas está muy mal, y me asusta!”. Una para “ te dije que no quería hacer eso”. Una para “ por qué ni te diste cuenta que ya no estaba allí”. Una para “ya habíamos acordado que tu usarías protección”. Una para “dijiste que si no lo hacía me ibas a dejar ¿que opción me quedaba?”

Quizá necesitamos 100 palabras nuevas para hablar de violación y abuso sexual y manipulación sexual: palabras que expresen la gravedad de lo que le hacen a nuestros cuerpos. O quizá nuestras amigxs o conocidxs o compañeros deben tener el valor para oír “Me violaste” o “eso fue abuso sexual”. (Aunque uso poco estas palabras porque conozco su doble filo. Sé que nadie tiene el valor de oír sus acciones definidas de esa manera. No quieren admitir que son capaces de violación y abuso sexual. No quieren admitir la existencia del patriarcado, ni que éste les de el derecho garantizado por Dios y el Estado, de hacer estas cosas. No quieren ver la naturaleza física y política de sus actos. No lo quieren reconocer. Tiene un millón de excusas diferentes para lo que hicieron).

Cada vez que he tratado de hablarle a alguien sobre cuestiones sexuales que me hicieron sin que yo quisiera, su primera reacción es (de manera frenética, por lo general) tratar de explicarlo. Quieren que la historia sea diferente a la que yo estoy contando. Quieren que la vea a través de sus ojos y los absuelva. Dicen “Per yo pensé que “ dicen, “yo nunca hubiera”, inclusive “no, eso no fue lo que sucedió” (como si su explicación fuera la única). Tratan de señalarme como una loca. Dicen que los estoy acusando de cosas que en realidad simplemente se han acumulado en mi pasado.

No estoy loca. Soy consciente de que el capitalismo y el patriarcado, y todo sistema de control, depende de la negación tanto del opresor como del oprimido. Sé que el patriarcado valora la lógica sobre la emoción, y que “demasiada” emoción, o una reacción muy fuerte, te etiqueta como loca, y que especialmente las mujeres somos catalogadas como locas muchas veces. No estamos locas. Lo que nos sucede es real. Todos los intentos de silenciarnos no cambian la realidad.

Cargo conmigo una historia de abuso sexual, al igual que muchas de nosotras. Cada acto sexual tiene su propio contexto, y estoy harta de que la gente actúe como si no fuera así. No quiero volver a oír las palabras “¿y entonces por qué no me detuviste?”. Quisiera oír “oh dios, lo siento mucho”. Y después quisiera que me preguntaran mi

JORNADES SOBRE AGRESSIONS

visión de lo que sucedió. Quisiera que lo asumieran en vez de pedir compasión. Si les digo que se larguen y me dejen en paz, entonces espero que respeten eso. Si se trata de alguien que quiero, podría desear que me abracen para poder llorar. Si se trata de alguien que odio, quisiera poder pegarle sin que la comunidad diga ¡¡esto está muy mal!! ¡¡¡ella le pegó!!!

Quiero que todos digan: “Te creo. Me estoy tomando esto en serio”. Odio lo que he hecho y voy a cambiar. Me voy a comprometer (o re comprometer) a buscar en mi interior, y cambiar mi comportamiento, y mi visión de este mundo, y en lo que ésta me ha convertido, y es mi responsabilidad. Me voy a tomar esto en serio. Gracias por tener el valor de decírmelo. Me voy a esforzar al máximo para asegurarme de no volver a hacerle eso a otra persona”:

Quiero que digan eso, en serio, y que de verdad lo sientan, y que actúen en concordancia.”

Extraído del fanzine Apoyo; texto: Congelada por dentro 2.

jornadessobreagressions@gmail.com

—